

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2191

Vragen van de leden **Schinkelhoek** en **Smilde** (beiden CDA) aan de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *onregelmatigheden bij de gemeenteraadsverkiezingen in Rotterdam* (ingezonden 9 maart 2010).

Antwoord van staatssecretaris **Bijleveld-Schouten** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (ontvangen 12 april 2010).

Vraag 1

Kent u de gesignaleerde onregelmatigheden bij de verkiezingen voor de gemeenteraad in Rotterdam op 3 maart?

Antwoord 1

Ja

Vraag 2 en 3

Heeft u een (eerste) oordeel over wat zich op enkele stembureaus in Rotterdam heeft afgespeeld? Heeft u zicht op de aard en omvang van de onregelmatigheden? Bent u door of vanwege de burgemeester geïnformeerd? Kunt u verklaren hoe zich de onregelmatigheden hebben kunnen voordoen? Waren de leden van het stembureau voldoende geïnstrueerd? Is er bijtijds teruggekoppeld naar het centrale stembureau? Is er naar uw oordeel actief (genoeg) opgetreden?

Antwoord 2 en 3

Naar aanleiding van uw vragen heb ik een ambtsbericht gevraagd aan de gemeente Rotterdam. U treft dit ambtsbericht als bijlage aan.¹ In de periode van 3 maart tot en met 17 maart (de dag waarop oude gemeenteraad van Rotterdam het geloofsbrievenonderzoek heeft afgerond) heb ik tweemaal kort contact gehad met de burgemeester van Rotterdam. In Rotterdam hebben zich naar mijn mening zaken in de stembureaus afgespeeld die in strijd zijn met het bepaalde in de Kieswet. Ik hecht er aan te onderstrepen: de kiezer dient alleen in het stemhokje zijn/haar keuze te bepalen. De enige uitzondering daarop zijn kiezers met een fysieke beperking. Kiezers met een fysieke beperking mogen geholpen worden in het stemhokje als de kiezer zelf daarom vraagt. Ook dienen stembureauleden de door de kiezer ingeleverde volmachten te controleren op volledigheid. Het stembu-

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

reau moet deze wettelijke regels in het stemlokaal handhaven en dat te doen ongeacht de herkomst van de kiezer. De regels zijn voor iedereen gelijk. Daarnaast heeft de gemeente Rotterdam mij bericht dat zij het aantal stembureaus voor de gemeenteraadsverkiezingen heeft teruggebracht tot 290. Dit heeft geleid tot wachtrijen en onoverzichtelijke situaties. Het aantal stembureaus in Rotterdam lag de laatste jaren stabiel op ongeveer 400. Tijdens de Europese verkiezingen in 2009 is gebleken dat een aantal stembureaus slecht werden bezocht. Dit waren over het algemeen stembureaus die naast een populaire stemlocatie waren gelegen en van stembureaus die samen in één fysieke locatie waren gehuisvest was vaak één van de twee slecht bezocht. De gemeente Rotterdam heeft geen gebruik gemaakt van mijn materiaal voor de instructie van stembureauleden.

Vraag 4

Heeft u (wettelijke) mogelijkheden tot correctie? Kunt u eventueel een hertelling voorschrijven? Of zelfs een nieuwe verkiezing? Zo nee, bent u bereid – in het kader van de voorbereiding van wetgeving over herinrichting van het verkiezingsproces – uitdrukkelijk mogelijkheden voor ingrijpen of zelfs correctie te overwegen? Verdient het geen aanbeveling om in elk geval de Kiesraad een expliciete rol te geven?

Antwoord 4

Nee, er zijn slechts twee organen die kunnen besluiten tot een geheel of gedeeltelijke hertelling: Het centraal stembureau in het kader van de vaststelling van de uitslag en de gemeenteraad in het kader van het geloofsbrieven onderzoek. De gemeenteraad is ook bevoegd in dit kader te besluiten tot een herstemming in een of meerdere stembureaus danwel in de gehele gemeente. Ik zie geen reden de wetgeving op dit punt aan te passen. Ook een rol van de Kiesraad in het kader van de gemeenteraadsverkiezingen acht ik niet wenselijk. Bij de Tweede Kamerverkiezingen ligt dat anders. Daarbij vervult de Kiesraad de rol van het centraal stembureau en kan dan op dat moment besluiten tot een hertelling.

Vraag 5

Kent u meer van dit type onregelmatigheden ook op andere plaatsen in het land?

Antwoord 5

Ook in andere gemeenten is het bijvoorbeeld voorgekomen dat er meerdere personen in het stemhokje hebben gestaan. Ik verwijs naar mijn brief over de evaluatie van de gemeenteraadsverkiezingen die ik aan uw Kamer heb verzonden.

Vraag 6

Bent u bereid de Kamer op zo kort mogelijke termijn te informeren over de gang van zaken in Rotterdam, vergezeld van een grondige evaluatie, inclusief te nemen maatregelen, ook om te voorkomen dat zich een herhaling voordoet bij volgende verkiezingen?

Antwoord 6

Zie mijn brief over de evaluatie van de gemeenteraadsverkiezingen.